

פרשת ראה - תשס"ב

בני תלמי

"רְאֵה אֲנֹכִי נִתֵּן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרִכָּה וּקְלָלָה..." (דברים, יא, 26). יש משהו מנחם בידיעה שמישהו מתכוון לתת גם ברכה לעם הזה, יש למה לחכות וגם אם תתמהמה בוא תבוא.

"בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם..." (יד, 1). היה כתוב בעיתון שהקוריאנים מְשֻׁבְּטִים עוֹבְּר־אדם... וחשבתי שעל אלוהים אנחנו יכולים כבר לדבר, לשוחח, לעשות מטאפורות והוא יישאר בממשותו הקודמת. עוֹבְּר משובט מחניק מילים, שאין אתה יודע להלך בין הפחד לבין המוסר, בין המימד הפילוסופי למימד המשפטי ובין ממדי הרגש לבין התרחשותו הממשית הלובשת צורה ומאיימת על יומנו, יציר האתמול, ומשאירה אותנו ללא סיבה מכוונת להניע בה את ערכי המחר. אלוהים עוד יכול להישאר ללא תשובות מוחלטות, אבל בני אדם משובטים, שישבו מחר בגן הילדים עם ילדינו או נכדינו, כבר אינם מספיק רחוקים בשביל זה.

"בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם..." (שם). אם אנשים יתנו רוח בעוברים משובטים ללא מגע יד אלוהים, יש סכנה שהוא ישאר מובטל. לפי ההחלטות החדשות, אם אלוהים יהיה מובטל, הוא כבר לא יוכל לקבל דמי אבטלה או הבטחת הכנסה, שנאמר "פִּי יִהְיֶה כְּךָ אֲבִיוֹן... בְּאַרְצְךָ... לֹא תֵאמָר אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחֵיךָ הָאֲבִיוֹן" (שם טו, 7). ואם אלוהים ילך להפגין מול משרדי הממשלה, מי ישאר לשמור בלילה על החיילים? יודעי דבר מספרים שיש כבר יוזמה חדשה בכנסת ישראל, על פיה יוכר הברוך כתלמיד ישיבה, ושוב לא יהיה חשש ולא תרבה הדאגה לבטחונו ופרנסתו, שנאמר "אָפֶס פִּי לֹא יִהְיֶה כְּךָ אֲבִיוֹן פִּי כְרֶךְ יִכְרַכְךָ..." (שם, שם, 4). ובא לציון גואל, ומי שחושב שיש איזה משמעות נסתרת לכך שגם חוקי העבד העברי שורבבו לפרשתנו, הרי שאין הוא מבין דבר וחצי דבר במסתורי האל וכוונותיו.

ומה אנחנו, לא נותר לנו כי אם לשוב ולחלום על הברכה שאמנם בוא תבוא. לא אות לנו ולא מופת, שנאמר "פִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נִבְיָא אוּ חֵלֶם חֲלוֹם וְנִתֵּן אֵלֶיךָ אוֹת אוּ מוֹפֵת... לֹא תִשְׁמַע אֶל דְּבָרֵי הַנְּבִיָא הַהוּא..." (שם, יג, 2-4), רק סתם תקווה וסתם אמונה, שאין לה שיבוטים ואין בה אלוהים, אך סתם בני אדם יש בה.